Др Катарина Дамњановић
научни сарадник, Институт ЕСПИ, Београд

Европска унија и светска трговинска организација - преузимање обавеза из TRIPS споразума

Резиме

У овом чланку дат је кратак приказ Директиве ЕУ бр. 2004/48 о поштовању права интелектуалне својине којом су ЕУ и државе чланице имплементирале у своје законодавство обавезе преузете закључивањем TRIPS споразума у оквиру Светске трговинске организације. Заједно са већ усвојеном Уредбом бр. 3294/94 о мерама у циљу забране стављања у слободан промет, извоза, реизвоза и стављања под суспензивни режим пиратских и фалсификованих производа[1)], ова Директива уопштује и чини ефикасном заштиту права интелектуалне својине, укључујући ауторска и сродна права, као и права индустријске својине на целокупној територији Европске уније и обезбеђује адекватну борбу против фалсификовања и пиратерије и других повреда ових права.

***Кључне речи**: Светска трговинска организација, Европска унија, Споразум о трговинским аспектима интелектулне својине, судски поступци, мере и репарације, фалсификовање и пиратерија.*

1. Уредба Савета бр. 3295/94, JO L133 од 17. 06. 1995

1. Европска унија и TRIPS споразум

1. Овај Споразум садржан је у Анексу 1С Уговора из Маракеша закљученог 15. априла 1994. године током "Уругвајске рунде" преговора у тадашњем GATT-у. Ова рунда преговора, која је отпочела 1986.године, а окончана 1993. године, довела је до оснивања Светске трговинске организације. Поред овог споразума у току ове рунде преговора усвојени су и други споразуми који се односе на међународну трговину[2], и тиме су успостављени принципи заштите права интелектуалне својине материјализованих у одређеном производу, стандардизације међународне заштите и успостављања обавеза држава чланица да страним држављанима пруже одређена права, повластице и имунитете (принцип националног третмана, принцип најповлашћеније нације, принцип минималних права).[3]Државама потписницама TRIPS споразума омогућено је, међутим, да кроз своје законодавство, предвиде и обимнију заштиту права интелектуалне својине, уколико то није у супротности са одредбама овог споразума.

TRIPS Споразум увелико превазилази установљавање минималних међународних норми, јер регулуше и заштиту необјављених података и борбу против антиконкуренцијских пракси путем уговора о лиценци. Он садржи и детаљне одредбе о судским и административним поступцима и другим мерама које обезбеђују поштовање и примену права, као и посебне одредбе намењене борби против фалсификовања и пиратерије. Непоштовање одредби TRIPS Споразума може представљати основ за покретање поступка решавања спорова који је уређенн правилима Светске трговинске организације и евентуално може довести до мера економске реторзије у свим, а не само у домену интелектуалне својине. Реч је заправо о могућности изрицања санкција државама чланицама у свим областима трговинских односа у случају неиспуњења обавеза преузетих у области индустријске својине и ауторских права, што представља новину која има за циљ да обезбеди веома висок ниво усаглашености националних законодавстава држава чланица са овим Споразумом.

Поље примене TRIPS Споразума је изузетно широко постављено, а на међународном плану његове практичне последице су јасно и конкретно изражене. У одређеном броју земаља , а пре свега у земљама у развоју где је ниво заштите традиционално био низак,[4] примена овог Споразума доводи до изузетно значајног побољшања заштите права интелектуалне својине. У самом Споразуму се прецизира да " заштита и поштовање права интелектуалне својине доприносе унапређењу технолошких иновација и иду у прилог повећања преноса и дифузије техноло-

2. Више код Драгице Попеску:"Споразум о трговинским аспектима права интелектуалне својине", Правни информатор: http://www.informator.co.yu/informator/2002/trips
3. Видети у: The agreement on trade-related aspects of intellectual property rights, http://www.law.cornell.edu/copyright/cases
4. Више о овом питању код: M. Bronckers:"The impact of TRIPS: intellectula property protection in developing coutries", CML, Rev. December 1994, Tom 3, no.6.

гије, уз обострану корист оних који поседују и оних који користе техничка знања, али треба и да допринесу социјалном и економском благостању и установљавању равнотеже права и обавеза."[5)]

2. Када је реч о односима Европске уније и Светске трговинске организације посебно је интересантно питање *надлежности за закључивање и учешће ЕУ у TRIPS Споразуму*.Током свих година преговора о различитим споразумима у оквиру GATT-а, Европска комисија је водила дискусије и преговоре у име Заједнице и држава чланица, а да би тако поступала, морала је да добије мандат од Савета ЕУ. Другим речима, током састанака у различитим инстанцама GATT-а, Унија и њене чланице изјашњавале су се једним гласом; овакво решење значајно је појачало улогу Уније у преговорима и омогућило да се постигну одређени резултати који без сумње не би били реализовани да је свака држава чланица Уније имала свог преговарача. У међувремену, а након затварања Уругвајске рунде, поставило се питање ко је заправо надлежан да закључи TRIPS споразум – Унија или државе чланице. Како би расветлила ситуацију Комисија се, сходно члану 300 став 6 Римског уговора, обратила Суду правде и захтевала мишљење о природи надлежности Уније за закључење овог Споразума односно мишљење о томе да ли се раду и искључивој или неискључивој налдежности Уније.

Комисија је сматрала да закључење овог споразума спада у искључиву надлежност Уније, на основу члана 133 (бившег 113) Римског уговора.[6)] У мишљењу које је дао поводом овог питања,[7)] Суд Правде је изнео став да једино онај део TRIPS споразума који се односи на мере које треба да предузимају царинске службе на спољним границама Уније улази у поље примене наведеног члана Римског уговора и тиме подразумева ексклузивну надлежност Уније, у мери у којој постоји комунитарна уредба заснована на члану 133, са истим циљем, а то је да се забрани стављање у слободни промет фалсификованих производа.[8)] За све остале аспекте овог Споразума, Суд није прихватио тезу о искључивој надлежности, јер се права интелектуалне својине не односе посебно на међународну размену, већ подједнако, ако не и у већој мери, утичу на интерну односно унутрашњу размену, као и да овај домен није довољно "комунитаризован" односно да, осим у случају жигова, није постигнут довољан ниво хармонизације унутрашњих правних поредака држава чланица за постојање надлежности Уније. Овакав став Суда има и три конкретне последице. И Унија и државе чланице морале су да ратификују овај Споразум и та формалност је извршена пре 1994. године једном одлуком Савета када је реч о Унији, и гласањем свих националних парламената држава чланица. Надаље, и

5. Члан 7 Споразума. Текст Споразума преузет са адресе Светске трговинске организације: http://www.wto.org/french/tratop_f/trips_f/
6. Овај члан одређује да се "Заједничка трговинска политика заснива на јединственим начелима, пре свега у погледу измена царина, закључивања царинских и трговинских споразума, изједначавања мера либерализације, политике извоза као и мера трговинске заштите, као што су оне које треба донети у случајевима дампинга и субвенција".
7. CJCE, 15.11 1994, 1/94, Rec.1994 –I, стр. 5267.
8. Уредба бр. 3842/86 од 1. децембра 1986., JOCE L357, 18.12.1986.

Унија и државе чланице морале су да своја законодавства ускладе са одредбама Споразума. Када је реч о Унији, то је учињено до краја 1994. године, одлуком Савета која је садржавала измену и прилагођавање различитих комунитарних правних инструмената (уредби и директива), а када је реч о државама чланицама, сходно члану 65 став 1 Споразума, оне су преузеле обавезу да приступе усклађивању пре јануара 1996. године. Најзад, трећа последица подразумевала је обезбеђивање оптималне координације између Уније и држава чланица, како би се одржала јединственост ставова и преговора. Ово је надаље довело и до питања надлежности Суда правде за тумачење TRIPS споразума и о директном ефекту његових одредби, односно до разграничења надлежности комунитарног и националног судије за тумачење ових норми. Иако је интелектуална својина у принципу, према члану 222 Оснивачког уговора, у надлежности држава чланица, проблем су поставила тзв."комунитарна права интелектуалне својине" нпр. комунитарни жиг, а слични ће се проблеми поставити и када дође до коначног усвајања Уредбе о комунитарном патенту.[9)]

У сваком случају, реализација унутрашњег тржишта ЕУ подразумева елиминисање рестрикција у слободној цикркулацији роба и угрожавање слободне конкурентске игре, уз стварање повољног окружења за иновације и инвестиције. У том контексту, заштита интелектуалне својине је суштински елемент за успех унутрашњег тржишта. Заштита интелектуалне својине је значајна не само за промовисање проналазаштва и креативности већ и за развој запошљавања и побољшање конкурентоности. Она треба да омогући проналазачу или ствараоцу да добије одговарајућу накнаду за своје проналаске или ауторска дела, али и најшире могуће ширење нових дела, идеја, и технологија. У исто време, заштита интелектуалне својине не сме стварати препреке слободи изражавања нити слободном протоку информација и заштити личних података, укључујући Интернет.

На међународном плану, све државе чланице као и сама Унија, за питања која спадају у њену надлежност, везане су, као што је већ изложено одредбама TRIPS Споразума које се нарочито односе на мере које омогућују поштовање права интелектуалне својине, које представљају заједничке норме и примењују се и на међународном плану и у свим државама чланицама.

Након консултација које је Комисија ЕУ обавила желећи да сагледа ситуацију у области интелектуалне својине, констатовано је да у државама чланицама, упркос одредбама TRIPS Споразума, још постоје значајне разлике у погледу средстава којима се обезбеђује поштовање права интелектуалне својине. Испоставило се тако да нпр. начини примене привремених мера које се примењују нарочито за очување доказних средстава, израчунавање накнаде штете или модалитети примене поступка престанка повреда права интелектуалне својине и даље значајно ва-

9. Више о разграничењу комунитарне и националне надлежности у погледу тумачења диспозиција TRIPS споразума код: Eleftheria Neframi:"La compétence de la Cour de justice pour interpreter l'Accord TRIPs selon l 'arrêt "Parfums Christian Dior", Revue de Droit de l 'Union Européenne 2/2001, стр. 491-522.

рирају у различитим државама чланицама. У појединим државама чланицама, нису постојала појединa права као што је нпр. право на информисање и повлачење из промета, на трошак туженог, фалсификованих роба које су стављене на тржиште.

Зато је ЕУ 29. априла 2004. године приступила усвајању Директиве о поштовању права интелектуалне својини чији је циљ да се приближе и усагласе законодавства држава чланица како би се обезбедио истоврстан и јединствен висок ниво заштите права интелектулне својине на целокупном унутрашњем тржишту Европске уније. Рок за транспоновање ове Директиве је најкасније 24 месеца након њеног усвајања.

2. Преузимање обавеза из TRIPS споразума – Директива 2004/48 о поштовању права интелектуалне својине[10)]

Иако регулише појединa антиконкуренцијска понашања, ова Директива не утиче на примену правила конкуренције, нарочито одредаба чланова 81 и 82 Оснивачког уговора. Мере предвиђене овом директивом не могу се користити у циљу ограничавања конкуренције на начин који је супротан одредбама Оснивачког уговора. Поље примене ове Директиве дефинисано је на најшири могући начин, како би се у њега укључила сва права интелектуалне својине на која се примењују комунитарне одредбе или законодавства држава чланица. И поред оваквог решења, државама чланицама Уније је дата могућност да, због сопствених потреба, прошире примену њених одредби и на акте који потичу из нелојалне конкуренције, као што су фалсификовање или сличне активности.

Један од основних захтева Комисије ЕУ приликом усвајања ове Директиве био је и да лица која могу да траже примену ових мера, поступака и накнада штета, не буду само титулари права интелектуалне својине, већ и особе које имају директан интерес и право да покрећу поступак у мери у којој то допушта национално законодавство које се примењује, што подразумева и проширивање овог права на професионалне организације овлашћене да их остварују или да бране колективне или индивидуалне интересе својих чланова.

Како би се олакшала униформна примена ове Директиве, предвиђени су и механизми сарадње и размене информација између држава чланица, са једне стране, и њих и Комисије са друге стране, нарочито путем организовања мреже кореспондентих органа које одређују државе чланице и сталном евалуацијом спровођења овог прописа и ефикасности мера које примењују различити национални органи. Укратко ћемо изнети основна решња присутна у овом комунитарном пропису.

10. Директива бр. 2004 /48/ ЕЗ Европског парламента и Савета ЈО L157 од 30. априла 2004.године.

1) Предмет и поље примене [11] – Директива предвиђа мере, поступке и накнаде односно репарације које су неопходне како би се обезбедило поштовање права интелектуалне својине. У смислу ове Директиве, израз "права интелектуалне својине" обухвата, поред ауторских и сродних права и права индустријске својине. Иако немају последице по мере које су предвиђене или могу бити предвиђене комунитарним или националним законодавством, уколико су она повољнија по титуларе права, мере, поступци и накнаде предвиђене овом Директивом се, сходно члану 3, примењују на сваку повреду права интелектуалне својине предвиђену комуниарним или законодавством држава чланица. Одредбе Директиве немају утицаја на комунитарне одредбе које уређују материјално право интелектуалне својине, на обавезе које су државе чланице преузеле међународним конвенцијама, као и на све одредбе националних законодавстава држава чланица које се односе на кривичне поступке или на санкције које се примењују у случају повреде права интелектуалне својине.

2) Мере, поступци и репарације – Према општим одредбама[12] државе-чланице имају обавезу да предвиде мере, поступке и репарације односно надоканде које су неопходне како би се осигурало поштовање права интелектуалне својине, а које су предвиђене овом Директивом. Те мере, поступци и репарације треба да буду законите и правичне, не смеју бити компликоване или прескупе и не треба да садрже неразумне рокове нити да доводе до неоправданог кашњења. Мере, поступци и репарације треба такође да буду ефикасне, пропорционалне и да одвраћају од незаконитог понашања, и морају бити примењене на тај начин да се избегне стварање препрека у трговини и да се врши надзор над њиховом правилном применом.

3) Лица која имају право да траже примену ових мера[13] и поступака су: титулари права интелектуалне својине, сходно одредбама националног законодавства које се примењује; сва друга лица која су овлашћена да користе ова права, а нарочито носиоци лиценце у мери у којој то дозвољава, и у складу са законодавством које се примењује; организације за колективно остваривање права интелектуалне својине којима је признато право да представљају титуларе права интелектуалне својине, у мери у којој одредбе законодавства које се примењује то дозвољава и у складу са њим; и, најзад, професионалне организације којима је признато право да представљају титуларе права интелектулне својине. У циљу адекватније примене мера, поступака и репарација учињено је прецизирање да је довољно, да би се аутор литерарног или уметничког дела, док се супротно не докаже, сматрао за аутора и да би му се на основу тога дозволило да покрене поступак против лица које је извршило радњу фалсификовања ауторског дела, да његово име буде назначено на делу на уобичајени начин, а ово решење се *mutatis mutandis* примењује и на титуларе сродних права у односу на предмет заштите ових права.

11. Чланови 1 и 2 Директиве.
12. Члан 3 Директиве.
13. Чланови 4 и 5.

4) Доказна средства и мере за очување доказа [14]– У решењима Директиве нарочито се води рачуна о доказним средствима и њиховом адекватном третману. Тако, државе чланице имају обавезу да предвиде да, на захтев једне стране која је доставила прихватљиве и довољне доказе који поткрепљују њен став и прецизирала доказе који се налазе у поседу супротне стране, надлежни судски органи могу наредити супротној страни да достави те доказе, уз резерву заштите поверљивих података. Тако судови имају могућност да наређе и достављање банкарских, финансијских или трговачких докумената, што представља релативно радикално решење.

Чак и пре подношења тужбе, надлежни судски органи имају могућност да, на захтев странке која је доставила довољно доказа о повреди њеног права интелектуалне својине или је доказала да је таква повреда могућа, наређе хитне и ефикасне привремене мере како би се очувала доказна средства, уз резерву заштите поверљивих података. Такве мере могу обухватати детаљни опис спорне робе, са или без депоновања узорака или реално одузимање робе и, у оправданим случајевима, материјала и инструмената који су коришћени за производњу, и или дистрибуцију робе као и релевантна документа. Ове мере се, у случају потребе, изричу без саслушања друге стране, нарочито када закашњење може да доведе до ненадокнадиве штете по титулара права или када постоји реалан ризик од уништења доказа. У случајевима да се ове мере усвоје без саслушања супротне стране, она мора о томе бити обавештена без одлагања, а најкасније одмах након извршења мере. До ревизије, укључујући и право на давање изјаве, може доћи на захтев странака у спору како би се одлучило, у одговарајућем року након достављања одлуке о изрицању мера, да ли ће оне бити измењене, укинуте или потврђене. Ове мере могу бити условљене тиме да тужилац положи кауцију или одговарајућу гаранцију, намењену за обезбеђивање накнаде штете коју би могао да претрпи тужени. Уколико подносилац захтева у разумном року, који одреди судски орган који изриче мере или у року који не може бити дужи од 20 радних или 31 календарски дан, не поднесе тужбу, привремене мере могу бити укинуте или ће престати да производе дејства на захтев туженог. Уколико мере буду укинуте или се касније утврди да није ни постојала повреда права интелектуалне својине судски органи могу изрећи тужиоцу, на захтев туженог, да му надокнади штету претрпљену изрицањем мера. Државе чланице могу предузети и мере у циљу заштите идентитета сведока.

5) Право на информисање[15] – Државе чланице имају обавезу да предвиде да, у оквиру тужбе која се односи на повреду права интелектуалне својине и као одговор на оправдани и пропорционални захтев тужиоца , надлежни судски органи могу да наређе да информације о пореклу и дистрибутивним мрежама роба или услуга којима се повређују права интелектуалне својине, буду достављене: од стране туженог и/ или било које друге особе која је имала у државини фалсификоване

14. Чланови 6 до 8 Директиве.
15. Члан 8 Директиве.

робе или је користила фалсификоване услуге; која пружа услуге које се користе у радњама фалсификовања а коју су ова лица означила као посредника у производњи, фабрикацији или дистрибуцији роба или пружању услуга. Информације, у зависности од конкретног случаја могу садржавати: имена и адресе произвођача, фабриканата, дистрибутера, даваоца или других ранијих поседника роба или услуга, као и гросиста и продаваца на мало и обавештења о квантитету произведених, испоручених, примљених или наручених релевантних роба и услуга, као и постигнутих цена . Ове одредбе међутим, не утичу на примену законских или подзаконских одредби које додељују титулару право на заштиту информација; уређују коришћење, у грађанском или кривичном поступку, достављених информација; одговорност за злоупотребу права на информацију; дају могућност да се одбије давање информација које би принудиле наведене особе да признају сопствену улогу или улогу својих ближњих у повреди права интелектуалне својине; или које уређују заштиту поверљивости извора информација или третман личних података.

6) Привремене и заштитне мере.[16] Решења Директиве су иста као и код мера за обезбеђење доказа, нарочито у погледу могућности саслушања друге стране и условљавања мере давањем гаранцима. Надлежни судски органи у државама чланицама ће моћи, на захтев заинтересованог лица, да у односу на претпостављеног туженог изрекну мере које имају за циљ да се спречи свака неизбежна повреда права интелектулне својине; да се, привремено и под резервом, у случају потребе, забрани плаћање затезнице када то предвиђа национално законодавство, уколико се претпостављене повреде права испитују, или да се њихово испитивање услови установљавањем гаранција чији је циљ да се обезбеди накнада штете титулару права; најзад, одлука о привременој мери може се, под истим условима, изрећи и против посредника чије услуге користи треће лице како би повредило право интелектуалне својине. Судски органи могу наредити и одузимање или предају роба за које се сумња да повређују неко право интелектуалне својине како би се спречило њихово увођење или кретање кроз комерцијалне мреже. У случају да је повреда учињена у трговинском промету, државе чланице морају омогућити надлежним судским органима да наређе, уколико оштећена страна докаже да постоје околности које могу спречити остваривање накнаде штете, одузимање покретне или непокретне имовине друге стране, укључујући блокирање банкарских рачуна и других добара. У том циљу, надлежни органи могу наредити достављање банкарских, трговинских или финансијских докумената или одговарајући приступ релеватним информацијама. Надлежни органи могу тражити од подносиоца захтева достављање свих доступних доказних средстава како би се уверили да је он титулар права и да је дошло до повреде права или је она неизбежна.

7) Остале мере и накнада штете[17] – Осим евентуалне накнаде штете, судски органи могу, на захтев заинтересоване стране, наредити одговарајуће *корективне мере* у погледу роба за које су констатовале да повређују права интелекту-

16. Члан 9 директиве.
17. Чланови 10 до 13 Директиве.

алне својине, и у одговарајућим случајевима, у односу на материјал или инструменте који су превасходно коришћени у стварању или производњи ових роба. У Директиви се, *exempli cause*, набрајају : повлачење из трговинских токова, дефинитивно искључење из промета или уништавање овакве робе. Надлежни судови изричу примену ових мера на трошак туженог изузев уколико постоје неки посебни разлози за супротно решење. У току испитивање захтева за корективне мере, водиће се рачуна о поштовању принципа пропорционалност између тежине повреде и наређених корективних мера, као и о интересима трећих лица.

У Директиви су предвиђена и могућност изрицања *налога за чињење или нечињење* и то у случају да се донесе судска одлука у којој се констатује повреда права интелектуалне својине. Ова казнена треба да допринесе забрани настављања повреде. Када то национално законодавство предвиђа, непоштовање овог налога прераста, у случају потребе, у новчану казну, која треба да обезбеди извршење. Државе чланице су обавезне да обезбеде могућност за титулара права да затражи изрицање овог налога и у односу на посреднике чије је услуге користило треће лице како би нанело повреду неком праву интелектуалне својине.

Најзад, Директива предвиђа и тзв. *алтернативне мере*. Наиме, државе чланице имају могућност да предвиде да, у одговарајућим случајевима и на захтев особе пасибле за поменуте мере, судски органи могу наредити плаћање оштећеном лицу новчане надокнаде уместо примене поменутих мера, уколико се таква особа није понашала са намером или нехатно и уколико би извршење мера за њу изазвало неодговарајућу штету или уколико исплата овакве накнаде одговара оштећеном лицу.

Када је реч о *накнади штете* на захтев оштећене стране, надлежни судски органи наређују туженом који је предузео радњу фалсификовања знајући или када је могао знати за то, да исплати титулару права накнаду штете која одговара стварно претрпљеној штети. Када одређују накнаду штете надлежни органи узимју у обзир све релевантне елементе као што су негативне економске последице, а нарочито измаклу добит, које је претрпела оштећена страна, користи које је неоправдано остварио тужени и, у одговарајућим случајевима, друге елементе, као што је морална штета причињена титулару права. Међутим, алтернативно, ови органи могу, у одговарајућим случајевима да одреде паушални износ накнаде, на основу елемената као што су, најмање, висина накнада односно права који би били нормално исплћени да је тужени тражио овлашћење да користи право интелектуалне својине у питању. Када је тужени предузео радњу фалсификовања а то није знао или није могао знати, државе чланице могу предвидети да надлежни судски органи могу наредити покривиње користи или исплаћивање накнаде штете које могу унапред одредити.

8) Судски трошкови и објављивање пресуде [18)]– Директива предвиђа да трошкове спора сноси страна која изгуби спор осим у случају да се то коси са

18. Чланови 14 и 15.

принципом једнакости.У случају да дође до осуђујуће пресуде за повреду права интелектуалне својине, надлежни судски органи држава чланица, на захтев тужиоца и на трошак туженог, могу изрећи одговарајуће мере везане за објављивање одлуке, укључујући стављање пресуде на огласну таблу или делимично или потпуно објављивање. Државе чланице задржаавају право да предвиде додатне мере објављивања у случају постојања посебних околности, укључујући широко распрострањено објављивање.

Без утицаја на овакве мере, поступке и накнаде грађанског и административног карактера које Директива предвиђа, државе чланице имају право да примене и друге одговарајуће санкције у случају повреде права интелектуалне својине.

Најзад, Директива садржи и одредбе о могућности да удружења или организације предузећа или професионалне организације усвоје правила понашања на комунитарном нивоу, нарочито препоручујући коришћење на оптичким дисковима упутстава која омогућавају идентификацију порекла или места производње, као и достављања Комисији ЕУ пројеката правила понашања на националном или комунитарном нивоу и евентуалне евалуације примене ових правила.

Када је реч о евалуацији примене овог прописа, члан 18 Директиве предвиђа да свака држава чланица има обавезу да достави Комисији ЕУ извештај који се односи на писмену одредби ове Директиве. На основу ових извештаја, Комисија, уз помоћ и сарадњу држава чланица, саставља ивештај о примени директиве, који пре свега садржи оцену ефикасности примењених мера као и оцену о њеном утицају на проналазаштво и развој информатичког друштва. Овај извештај Комисија доставља Европском парламенту, Савету и Економском и социјалном комитету.

Како би се промовисала сарадња, а нарочито размена информација између самих држава чланица и држава чланица и Комисије, државе чланице одређују један или више кореспондеднтих органа који су задружени за сва питања везана за примену мера предвиђених овом Директивом. Они достављају информације кореспонбдентних националних органа другим државама чланицама и Комисији.

* * *

На основу изложеног можемо извући неколико основних закључака и препорука. Заједно са већ усвојеном Уредбом бр.3294/94 о мерама у циљу забране стављања у слободан промет, извоза, реизвоза и стављања под суспензивни режим пиратских и фалсификованих производа која прописује поступак царинских органа у случају идентификације фалисификованих роба, ова Директива употпуњује и чини ефикасном заштиту права интелектуалне својине, укључујући ауторска и сродна права и права индустријеске својине на целокупној територији Европске уније. Сада је наиме титуларима ових права обезбеђена подједнака могућност покретања поступака пред одговарајућим надлежним судовима у свим државама чланицама као и брзог остваривања спречавања повреда путем изрицања једнообразних мера и накнаде претрпљене штете. Имајући у виду строгост мера које Комисија

ЕУ може предузети у односу на понашања држава чланица, нема никакве сумње да ће ови поступци одмах након транспоновања Директиве бити и примењени, што ће обезбедити адекватну, униформну и ефикасну борбу против фалсификовања, пиратерије и других повреда ових права.Основна препорука која би се могла учинити је и да се наше право, нарочито због претензија уласка СЦГ у ЕУ, а нарочито Светску трговинску организацију, што пре усагласи и са овим прописима, и да се тиме и на нашој територији обезбеди ефикасна заштита од фалсификовања и пиратерије који су на њој изузетно распрострањени.

Katarina Damnjanović, Ph.D.
Scientific Associate, ESPI Institute, Belgrade

THE EU AND THE WORLD TRADE ORGANIZATION - TAKEOVER OF OBLIGATIONS FROM THE TRIPS AGREEMENT

Summary

This article provides a brief survey on the EU Directive no. 2004/48 on the protection of intellectual property rigts as a mean for the EU and member states to implement the obligations undertaken by conclusion of the Agreement on trade-related aspects of intellectual property rights of World Trade Organization. Together with already adopted Regulation no. 3294/94 concerning the measures for prohibition of free movement , exportation, reexportation and placement under suspensive regime of the forgery goods, this Directive completes and make efficient the protection of intellectual proprety rights including copyrights and neighbourgh rights and industrual proprety rights on the entire teritory of European Union and ensure an adequate protection against piracy, forgery and other violations of those rights.

Key words: *World Trade Organization; European Union; The agreement on trade-related aspects of intellectual property rights; measures, procedures and reparations; piracy and forgery.*